

A Pécsi Ítéltábla a dr. Baán Károly ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Szikla Gergely ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2016. október hó 12. napján kelt 11.P.20.707/2015/31. számú ítélete ellen a felperes által 32. és 33. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 20.000 (húszezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes **S J** egyéni vállalkozó **m** telephelyén egy **D K** típusú személygépkocsit kívánt vásárolni. A nyomtatványok kitöltése után, 2004. december 6. napján az alperes jogelődje, a **B** Zrt. meghatalmazta **S J** egyéni vállalkozót, hogy nevében és helyette eljárva a felperessel a hitelszerződést megkösse. A szerződés értelmében a 2.215.000 forint értékű személygépkocsi megvásárlásához 1.915.000 forint hitelt biztosított az alperes jogelődje. A hitel futamidejét 72 hónapban határozták meg azzal, hogy a havonta esedékes törlesztőrészlet összege 33.166 forint. A hitel a szerződés 6. pontja szerint változó kamatozású, svájci frank alapú, az induló éves ügyleti kamatláb 7,56 %. A 9. pont értelmében a teljes hiteldíjmutató 7,83 %, a teljes hiteldíjmutató megváltozásának feltételeit az üzletszabályzat rögzíti.

A szerződés 12. pontja szerint a szerződésben és annak mellékletében nem szabályozott feltételekben a hitelező üzletszabályzata az irányadó, az adós pedig a szerződés aláírásával kijelenti, hogy az üzletszabályzatot átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezően ismeri el.

Az üzletszabályzat 18.3.4. pontja úgy rendelkezik, hogy deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a számlakonverziós-árfolyam és a devizakamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A Hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik.

Az üzletszabályzat 18.4. pontja értelmében az ügyleti kamatláb változása, illetve deviza alapú szerződés esetén árfolyamkülönbözet felmerülése esetén a THM is megváltozik. Ugyancsak megváltozik a THM, amennyiben a szerződés hatálya alatt olyan hatósági rendelkezés, vagy jogszabály változás következik be, melynek eredményeként a **B** Anak igazolható többletköltségei merülnek fel, és ezeket tovább háríthatja az ügyfélre.

A hitelszerződést a felek három alkalommal módosították a futamidő meghosszabbításával. Ennek ellenére a felperes a szerződésben és annak módosításaiban vállalt kötelezettségeit nem teljesítette, ezért az alperes 2013. május 6. napján a szerződést felmondta.

Az alperes jogelődje az elszámolást a perbeli szerződésre vonatkozóan elvégezte, azzal szemben a felperes panasszal nem élt.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az üzletszabályzat 18.3.4. pontja, és 18.4. pontjának az a kikötése, mely szerint a deviza alapú szerződés esetén árfolyamkülönbözet felmerülésekor a THM is megváltozik, illetve az egyedi kölcsönszerződés 6. pontjának CHF alapú kikötése, valamint 9. pontjának második mondata a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 209.§ (1) bekezdésébe ütköző tisztességtelen feltétel, mert azokat az alperes jogelődje egyedileg nem tárgyalta meg vele. Állította emellett, hogy az egyedi kölcsönszerződés egyéb költségek megnevezésű pontjának utolsó fél mondata nem vált a szerződés részévé, mert ilyen pont nem létezik. Jogkövetkezményként jogalap nélküli gazdagodás címén 190.698 forint, és ennek 2013. március 11. napjától járó törvényes mértékű kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte, elévülési kifogást terjesztett elő, és a keresetet érdemben is elutasítani kérte.

Az elsőfokú bíróság a kereset elutasította, és a felperest kötelezte az elsőfokú perköltség megfizetésére. Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (továbbiakban DH2 törvény) 37.§ (1) bekezdésében írt feltételnek megfelelt a felperes kereseti kérelme, ezért a per megszüntetésének nem volt helye. Az elévülési kifogást is alaptalannak találta, mert a DH2 törvény 9.§-a szerint az elévülés nyugszik az elszámolásnak a fogyasztóval való közléséig. A felperes 2015. április 17. napján vette át az elszámolást, de a keresetlevelet ezt előzően, 2014. április 28. napján előterjesztette, az igénye tehát nem évült el. A Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az üzletszabályzatot - szerződési nyilatkozatával ellentétben - nem vette át, bizonyítási indítványt azonban nem terjesztett elő. A Ptk.205/B.§ (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság arra következtetésre jutott, hogy az üzletszabályzat a kölcsönszerződés részévé vált, mert az alperes jogelődje lehetővé tette a felperes számára, hogy annak tartalmát megismerje, és a felperes azt aláírásával igazoltan elfogadta. Ehhez nem volt szükséges az, hogy a felek az üzletszabályzat egyes pontjait egyedileg megtárgyalják, illetve azt az adós külön aláírja.

Az Üzletszabályzat 18.3.4. pontjával összefüggésben az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy közérthető módon tájékoztatta az alperes jogelődje a felperest az árfolyamkockázat veszélyeiről. A Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozata alapján rámutatott arra, hogy a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára annak tartalma a

szerződés megkötésekor nem volt világos, vagy nem volt érthető. A kockázatfeltárást az alperes jogelődje elvégezte, a 6/2013. Polgári jogegységi határozat 3. pontjának megfelelt a tájékoztatása, mind a törlesztőrészletekre, mind a teljes hátralevő tőketartozásra tartalmazott figyelmeztetést a vitatott rendelkezés.

Az Üzletszabályzat egyéb pontjaival összefüggésben megismételte az elsőfokú bíróság, hogy az egyes feltételek egyedi megtárgyalása és aláírása nem szükséges ahhoz, hogy azok a szerződés részévé váljanak. Az Üzletszabályzat 19.3.2. pontját pedig nyilvánvaló elírásnak minősítette, az helyesen a 18.3.2. pont.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak a megváltoztatását és a kereset teljesítését kérte. Hangsúlyozta, hogy az üzletszabályzatot nem kapta meg, az nem vált a kölcsönszerződés részévé, így az árfolyam-különbözet viselésére a 18.3.4. pont alapján nem kötelezhető. Állította, hogy nem kapott a szerződés megkötése előtt részletes tájékoztatást arról, hogy a svájci frank és a forint árfolyamának a változása jelentősen emelheti a tőke-, illetve kamattartozást. Kérte a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bíróság előtt C-.../17. szám alatt folyamatban levő eljárás befejezéséig. Hivatkozott a 93/13/EGK irányelvre a Kúria 6/2013. és 1/2016. számú Polgári jogegységi határozataival szemben, illetve az Európai Unió Bírósága C-.../15. számú ügyben hozott ítéletére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, és helyes jogszabályok alkalmazásával helytálló jogi következtetésre jutott.

A szerződés megkötésének időpontjában hatályos 1959. évi Ptk. 205.§ (3) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartásával elfogadta.

A perbeli kölcsönszerződés vastag betűvel szedve, kifejezetten az aláírások előtt tartalmazza, hogy a felperes az üzletszabályzatot átvette, megismerte, annak tartalmát magára nézve kötelezőnek elismerte. A szerződés alján külön mellékletként tüntették fel az üzletszabályzatot. A szerződésben foglaltakkal szemben a felperes nem bizonyította, hogy az üzletszabályzatot nem vette át, annak megismerésére lehetősége nem volt, így az általános szerződési feltételek külön aláírás hiányában is a felek közötti kölcsönszerződés részévé váltak.

A felperes fellebbezésében hivatkozott az Európai Bíróság C-.../15. számú eljárásban hozott ítéletére. Ebben az eljárásban a bíróság a szlovák nemzeti jogot értelmezte a 2008/48/EGK irányelv alapján, így ez a 2004-ben megkötött perbeli kölcsönszerződésre alkalmazható nem volt. Ettől függetlenül megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felhívott határozatnak abból a megállapításából, mely szerint az irányelvvel nem ellentétes, ha a tagállami bíróság előírja a nyomtatott formában készült hitelmegállapodás valamennyi tartalmi elemének aláírását, nem következik az a fellebbezésben kifejtett álláspont, amely szerint az aláírás hiánya esetén - egyéb, a nemzeti jog által aláírt feltételek megvalósulásával - az üzletszabályzat nem képezheti a szerződés részét.

Mindezekre figyelemmel a felek kölcsönszerződésének részévé vált az üzletszabályzat 18.3.4. pontja, amely tartalmazza, hogy deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a számlakonverziós árfolyam és a devizakamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli.

Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos rendelkezése a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége az 1959. évi Ptk. 209.§ (4) bekezdése értelmében fő szabályként nem vizsgálható (2/2014. számú Polgári jogegységi határozat). E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor, figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a kapott tájékoztatásra is, nem volt világos, nem volt érthető.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a perbeli kölcsönszerződés 6. pontjára is figyelemmel az üzletszabályzat hivatkozott rendelkezése az átlagos fogyasztó számára is világos és érthető tájékoztatást ad az árfolyamkockázatról. Kiterjed a tájékoztatás arra, hogy az árfolyam változásának milyen hatása van a törlesztőrészletre, a teljes hátralévő tőketartozásra, és megfogalmazásából az is egyértelmű, hogy a kockázat korlátozás nélkül az adóst terheli. Ezt meghaladó tájékoztatási kötelezettség, így az árfolyamváltozás mértékére, annak reális voltára és valószínűségére vonatkozó felvilágosítás megadásának kötelezettsége az alperest nem terhelte.

A felperes fellebbezési érveit a 93/13/EGK irányelvre történő utalás sem támasztja alá, miután az elsőfokú bíróság által is alkalmazott DH törvények és a Kúria jogegységi határozatai már a fogyasztóvédelmi irányelv ismeretében, annak rendelkezéseire figyelemmel születtek.

A másodfokú bíróság Pf.VI.20.006/2017/9. számú végzésével elutasította a felperesnek a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelmét. A C-.../17. számú **I és K** előzetes döntéshozatali ügy, a ... Ítéletábra által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás az árfolyamkockázat kérdésével kapcsolatos, és elsősorban annak tisztázására irányul, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó és a devizahitel-szerződések egyik fő tárgyának tekinthető feltétel tisztességtelen jellege a 93/13/EGK irányelv alapján egyáltalán vizsgálható-e.

Az előzetes döntéshozatali eljárás szóban forgó kezdeményezése az irányadó nemzeti jognak, a deviza törvények rendelkezéseinek azon az értelmezésén alapul, hogy az árfolyamrésszel együtt az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét is előíró tisztességtelen szerződési feltétel kiesésével az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel jogalkotási beavatkozás következtében ex tunc hatállyal vált a szerződés részévé. Az árfolyamkockázatot érintő ex tunc hatályú beavatkozásra vonatkozó, a kevesebbről a többre (az árfolyam mikénti alkalmazásából az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségére) típusú következtetésen alapuló, közvetett értelmezéshez azonban jogalkalmazói konszenzus nem fűződik. Az előzetes döntéshozatali eljárás tárgyává tett kérdések ennek megfelelően elsődlegesen nem valamely közösségi jogi aktus, hanem a nemzeti jog értelmezését igénylik, amit az Alaptörvény 28. cikkének értelmében az uniós jog primátusának elvét nem sértve a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük.

Ezen túlmenően a jelen perben a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége vizsgálhatóságának akadálya az 1959. évi Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209.§

(4) bekezdése alapján megállapítható volt, így a per előkérdésének nem tekinthető, hogy a vizsgálhatóságot kizáró más jogi akadály is fennáll-e. Erre figyelemmel a per tárgyalásának felfüggesztése sem volt indokolt, míg a előzetes döntéshozatali eljárással érintett egyéb kérdések (így különösen az árfolyamrés és az árfolyamkockázat úgynevezett kumulatív hatása) a jelen perben nem merültek fel.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes köteles viselni az alperesnek a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségét, amelyet a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése és (5) bekezdése alapján 20.000 forintban állapított meg.

A felperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján.

Pécs, 2017. november 16.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró